

Mk 1,1-8 Aki utánam jön, erősebb nálam... (2013. szept 3.)

Márk evangéliuma, ami a legrövidebb a négy evangélium közül, nem írja le Jézus születésének történetét, hanem rögtön Keresztelő János bizonyágtételével kezd. Ezt is nagyon röviden foglalja össze, de az nagyon is egyértelműen kiderül, hogy hogyan készítette János az utána jövő Messiás útját? Minek volt a Jordán vizében való bemelegítés a kifejeződése? A bűnbánatnak. János a bűnbánat hirdetője volt. Az utána jövőről – Jézusról – viszont ezt mondja: „Utánam jön, aki erősebb nálam, és én még arra sem vagyok méltó, hogy lehajolva saruja szíját megoldjam. Én vízzel kereszteltelek meg titeket, ő pedig Szentlélekkel fog megkeresztelni.”

Jézus Krisztus evangéliuma nem a bűnbánatról szól. A bűnbánat felkészíthet minket az evangélium befogadására, de nem azonos vele. Mégis nagyon sok magát hívőnek tartó ember így gondolja, és sok kívülálló is ezt gondolja a keresztényekről: hogy a kereszténység lényege a bűnbánat. Valójában azonban pont ellenkezőleg: a keresztény evangélium lényege a bűnöktől való szabadulás.

A bűneivel előbb-utóbb minden ember szembesül, csak legfeljebb nem így hívja őket, hanem jellemhibáknak, botlásoknak stb. Szembesülünk azzal, hogy apró dolgok miatt is elvesztjük a türelmünket, igazságtalanok vagyunk másokkal, önzően a saját javunkat a másiké elé helyezzük... és még sorolhatnánk. Ez sokszor egészen kétségbe is ejthet bennünket. Főleg, hogy ha úgy érezzük, hogy kilátástalan a harc, amit folytatunk. Hiába bánjuk meg, újra és újra ugyanazokat a hülyeségeket követjük el. János keresztsége addig juttathatja el a hozzá menőket, hogy egy új elhatározást tegyenek. De aki utánam jön, nagyobb nála, s Ő Szentlélekkel keresztel.

Krisztusban a harc végre megszűnik kilátástalannak lenni. Ő nem csak eltörli bűneik adósságát, de Szentleke által hajlandóvá és késszé tesz arra, hogy ezentúl öneki éljünk. Ez Jézus Krisztus evangéliuma: van lehetőség a bűnöktől való szabadulásra, és megújult, nem magunknak és másoknak ártó, hanem Istennek tetsző, boldog és boldogító életre.

Elcsendesedve próbálj visszagondolni egy olyan helyzetre életedben, amikor elkeserített, vagy megrémisztett az, ahogy viselkedtél! Hogyan érezted akkor magad? Miért volt benned ez az elkeseredettség, vagy ijedtség? Találtál-e megoldást erre később, vagy csak elnyomtad magadban?

Krisztusban van megoldás. Ő Szentleke által át tudja formálni az életünket. Hogy állsz most hozzá ehhez az állításhoz? Próbáld megfogalmazni magadban Istennek.

1 Thessz. 4,9-12 Évnyitó Istentisztelet (2013. szept. 1)

Ez a mai napra kijelölt igeszakasz – úgy érzem – gondolatiságában nagyon is segít nekünk felkészülnünk az előttünk álló tanévre.

Ahogy olvastam és rágcáltam magamban ezt a részt, volt bennem először egy ellenállás vele szemben. Csendes élet, munka, tisztességes viselkedés, szeretet – ezek így együtt elsőre egy ilyen kispolgári kereszténység képét vetítették elém: olyan emberekét, akik olyanok, mint a nyuszik: lapulnak a fűben és olyan kis selymesek. Pont ez volt sokaknak a kritikája (pl. Nietzsche) a kereszténység felé: hogy ilyenekké teszi az embereket. A keresztényeknek nem ilyeneknek kell lenniük. Jézus nem volt nyuszi. Nekünk sem szabad annak lennünk. Fel kell emelnünk a szavunkat az igazságtalanság ellen, az elnyomás, a rasszizmus ellen, akkor is, ha ez veszélyekkel jár. De Pál tényleg a nyuszi-létre hívja thesszalonikai keresztényeket? Nem. De ahhoz, hogy ezt megértsük, szükségünk van egy kis kortörténeti magyarázatra.

A thesszalónikai keresztények nagyon várták Krisztus visszajövetelét. Úgy gondolták, hogy az már a küszöbön áll. Ezért felhagytak munkájukkal – a görögök amúgy is megvetették a testi munkát – és a gyülekezeti életnek és a semmittevésnek szentelték magukat. Ebből az adódott, hogy felérték tartalékaikat, s elkezdtek kölcsönökből, szívevégekből élni. Élősködőkkel váltak. Nem szándékosan, de egyre nagyobb számban és mértékben. Ezért kellett őket a munkára, a békés életre és az anyagi függetlenségre biztatnia Pálnak. Ahhoz, hogy hiteles keresztények legyenek, először hiteles emberek kell, hogy legyenek. Márpedig aki nem tudja a maga dolgait ellátni – önhibájából! – az nem lehet hiteles. A másokon élősködő, felelőtlen embereket mindenki megveti. Paraziták. Ezért mindenkinek – és ehhez nem kell kereszténynek lenni – feladata az, hogy – lehetőségei szerint – gondoskodjon saját magáról, és később a családjáról és más rábízott emberekről. Természetesen vannak, akiknek erre nincs lehetőségük, akár a fizikai vagy mentális állapotuk miatt, akár a társadalom állapota miatt. Rengeteg ember vált munkanélkülivé az elmúlt évtizedekben, s van akinek nagyon nehéz is lenne munkát találnia. Aki az ilyen embereket – bőrszínűtől függetlenül – megveti, vagy a hajléktalan-kérdést annyival intézi el, hogy miért nem mennek el dolgozni, az nem igazán lát, s valószínűleg nem is akar a probléma mélyére. De a thesszalónikaiaknál nem ez volt a helyzet. S a mi helyzetünk sem ez. Nekünk is van lehetőségünk a saját feladatainkat végezni.

Nem nyusziként meglapulva, robotként gürizve leélt életre biztat minket tehát a levél, hanem arra, hogy felelős felnőtt emberekként végezzük a saját feladatainkat, amik ránk vannak bízva. Így tudjuk igazán egymást szeretni. Gondoljatok csak bele, hogy valaki azt mondja nektek: *De jó, hogy találkoztunk! Mi van veled? Jól vagy? Mesélj, engem nagyon érdekel. És ki tudnál segíteni húszezer forinttal?* Lehet, hogy teljesen őszinte volt az, amit előtte mondott, de nem fogjuk annak érezni, mert azzal folytatódott, hogy pénzt kért tőlem. Nem az dönti el, hogy mennyit érek, hogy milyen teljesítményt érek el egy-egy tantárgyból, de az, hogy a képességeimet és a lehetőségeimet kihasználom-e kellőképpen, vagy eltékozlom, s aztán máson élősködöm, az azért sokat számít. Higgyétek el, ha valaki oda is adja lemásolni a házi feladatát, közben nem a megbecsülés érzése fog benne megjelenni azzal szemben, aki elkérte. Mint ahogy abban sem az önbecsülés érzése fog megjelenni, aki elkérte.

Amikor Pál azt írja, hogy éljünk békés (más fordításban csendes, nyugodt) életet, az alatt sem azt érti, hogy lapuljunk meg. Sokkal inkább, hogy ne ideges, zaklatott, zavaros életet éljünk, a feladatokat halogatva, aztán kapkodva megcsinálva, vagy hisztérikusan szórakozási lehetőségek után kajtatva: Legyen rend az életünkben, ahol legalább mi magunk tudjuk, hogy minek hol a helye, s nem csak tudjuk, de ott is tartjuk. Nem tudunk szeretetben élni úgy, hogy a saját életünk egy rendezetlen katyvasz. Mert aki magát nem szereti, az mást sem tud szeretni. És aki a saját életében nem tart rendet, az nagyon valószínű, hogy nem szereti magát. Persze lehet, hogy erre valaki azt mondja, hogy dehogynem, csak nekem így jó... Erre viszont azt válaszolom, hogy köszönöm, de én meg nem szeretném, hogy az én életemből is ilyen kupit csinálj. Ez nem szeretet.

Mind a rendezett élet, mind a munka, a saját dolgomról való gondoskodás a szeretet növekedését szolgálja. Mert mindennek az az alapja, s a legfontosabb dolgunk az életben: egymást szeretni. A szeretet viszont – hasonlóan a hithez – ha nincsenek cselekedetei: halott. Krisztus viszont az élet Ura, és Ő azt akarja, hogy nekünk is életünk legyen és bővölködjünk. Amit ebben az igeszakaszban olvashattunk, az is ezt az életet szolgálja. Ő adjon erőt ahhoz, hogy meg is valósítsuk!

Ámen

Mk 1,40-45

A hit természete (2013. szept. 9)

Ahogy a leprás odamegy Jézushoz, a hite megrázó erejének tűnik: ***Ha akarod, meg tudsz tisztítani.*** Ez igen – mondhatnánk –, így kell hinni. A történet végén mégis az ellenkezőjét csinálja annak, amit Jézus – külön hangsúlyozza az evangélium, hogy erélyesen – mondott neki: Ahelyett, hogy csendben maradna, úton-útfélen hirdeti, hogy Jézus tisztította meg. Mi lesz ennek a következménye? ***Jézus nem mehetett többé nyíltan városba, hanem kint, lakatlan helyeken tartózkodott, és oda mentek hozzá mindenfelől.***

Miért csinál valaki ilyet? Most akkor ez hit, vagy nem hit? Egy bizonyos értelemben hit – és mostanában nagyon sokszor ebben az értelemben használják a hit szót. Ez nem is annyira a másokban – a leprás esetében Jézusban – való hitet jelenti, hanem sokkal inkább a saját hitem erejébe vetett hitet. Ha elég erősen hiszel valamit, akkor az be fog következni... Főleg a súlyos, gyógyíthatatlan betegek azok, akik valamilyen módon ebbe próbálják vetni a reménységüket. De nem csak ők. Ez a fajta hit lehet egy nagy fellelkedés eredménye. Egy ifjúsági találkozó hangulata magával ragad, s érzed, hogy te most nagyon hiszel. Ez azonban nem sokban különbözik attól az érzéstől, amit egy jó koncerten, vagy meccsen élsz át. Nincs ezzel az érzéssel semmi baj, de tudnod kell, hogy bár ez segíthet abban, hogy higgy, elindíthat egy úton, de önmagában nem elég. Egyrészt nem tartós – hamar elmúlik –, másrészt látjuk a leprás esetéből, hogy nem jó felé visz.

Mehetett volna tovább ő arra is amerre Jézus mondta neki, és akkor ez a hit valami tartósabb, komolyabb felé fejlődhetett volna, de ő inkább azt az érzelmi hullámot lovagolta meg, amit átélt. És ezzel – akaratlanul bár – keresztbe tett Jézusnak. Ugyanezt átélhetjük az emberi kapcsolatainkban is. Több népmesében is előfordul ez: valamit kér a férfi a feleségétől (pl. hogy ne nézzen be valahova), s ha az nem eszerint cselekszik, abból valami nagy baj lesz. Ez egy általános emberi tapasztalat: van amikor a saját érzéseimet, elgondolásaimat a másikkal való kapcsolat érdekében félre kell tennem. Lehet, hogy hatalmas poént tudnék elsűtni a társam kárára, amivel a társaság központjába kerülnék, de ellenállok a készletésnek, nem lovagolom meg az érzelmi hullámot, mert ez a kapcsolatunknak ártana: megbántanám vele őt. Vagy én még szívesen maradnék egy buliban, de látom, hogy ő már menne, akkor megyek. Mert a kapcsolat fontosabb, mint a pillanatnyi érzések.

Fel kell tennünk magunknak a kérdést: az én hitem miről szól? Arról, hogy jól érzem magam, vagy arról, hogy az Istennel való kapcsolatomban elmélyüljök? Az előbbi legfeljebb rövid távon lehet kielégítő. Az utóbbi az, amire törekedni érdemes. Ez viszont azt jelenti, hogy ha valamiről felismerted, hogy az Isten akarata, akkor azt olyankor is követed, amikor ez kényelmetlen, vagy nem társul kellemes érzésekkel. Pl. ha eldöntöted, hogy reggelente hamarabb fogsz kelni, hogy imádkozhass, bibliát olvashass, akkor ezt megteszed akkor is, amikor éppen nem esik jól kimászni az ágyból.

Egy perces csöndességben most azt próbáljuk végiggondolni, hogy állunk mi a hitbeli engedelmességgel? Van-e valami, amit Istennek megfogadtál (esetleg épp a nyáron), de nem tartottad be? Most hogyan gondolkodol erről?

Mk 3,1-6 Casus Belli (2013. szept. 16.)

Gondolom, tanuljátok azt a kifejezést történelemből, hogy *casus belli*? Akiknek most nem ugrana be, vagy még nem tartanak ott, mondom, hogy ez azt jelenti: a háború kiváltó oka. Van, amikor ez valós ok, van, amikor pedig csak egy ürügy, mint a viccben, amikor a farkas és a róka meg akarja verni nyuszikát: ha van rajta sapka, azért verjük meg, ha nincs akkor meg azért.

Tapasztaltál-e már olyat, magadon vagy másón, hogy mérges akarsz/akar lenni? Még nem tudod, hogy min fog kirobbanni a veszekedés, de az biztos, hogy ki fog. Az az igazi, ha ezt már magadon tudod megtapasztalni, mert akkor fel tudod magadnak, sőt ami még jobb: imádságban Istennek a kérdést: Mi is az én bajom most igazából? És ezzel elkerülheted, hogy egy ártatlanra önts ki a dühöd.

Jézus próbálta a farizeusokat elvezetni oda, hogy a valódi kérdéseket tegyék fel, de nekik csak a *casus bellire* volt szükségük. Ők nem az igazságra voltak kíváncsiak, hanem azt akarták, hogy nekik legyen igazuk. Mekkora különbség! Aki azt akarja, hogy neki legyen igaz, az is az igazság nevében lép fel, de valójában semmi köze nincs hozzá. Ha sok ilyen embert lát valaki – mint mondjuk Pilátus a politikában – nem csoda, ha oda jut el: *Mi az igazság?*

Ha kemény a szívem, akkor ez nem érdekel. Azt olvassuk, hogy Jézus egyszerre haragudott a farizeusokra, és sajnálta őket szívük keménysége miatt. Haragudott rájuk, mert nem érdekelte őket az Isten igazsága, és sajnálta őket, mert a kemény szívű ember magának árt a legtöbbet.

Nekünk is megvannak a magunk sorvad kezűink, vagy sapkás nyuszikáink: *casus bellieink*. De Jézus megadta a kimenekülés lehetőségét ebből a farizeusoknak, s megadja nekünk is: Választhatjuk, ha hajlandóak vagyunk Krisztus kérdésére válaszolni, az igazságot is az öngazolás helyett.

vicces-kepek.blogspot.com

Elmélkedésben arra próbáljunk meg Isten előtt válaszolni: mik szottak a mi casus bellieink lenni? Kérjük együtt Krisztust, hogy tudjuk ezek hamis voltát felismerni, s az igazságot választani!

Mk 4,1-20

Mi van a földben? Mi van a szívben? (2013. szept. 23)

Ha ma mondta volna Jézus ezt a példázatot, szerintem más is került volna a szántóföldre. Például fel nem robbant lövedék, vagy akna. A szívünk sok mindent rejt magában, ami nem csak az Isten igéjének növekedését, de sokszor az életünknek bármilyen formában való gyarapodását megakadályozza.

De vajon miért mondja el Jézus ezt a példázatot? Azért, hogy a sikertelen igehirdetőket vigasztalja? Lehet, hogy ezért is. De elsősorban nem ezért. Ez a példázat inkább az ige hallgatóinak szól. Szerintem az elsődleges mondanivalója az, hogy ne keseredjünk el, mert még egy ilyen keményre taposott, köves, gyomos szívben is megteremhet az ige. De akinek a szívében az Isten szava már teremni kezdett, annak fontossá válik az, hogy többet teremhessen. S ha ez fontossá válik, akkor zavarni kezdik a szívében ezek a keményre taposott, köves, vagy gyomos részek. Pontosabban először nem ezek kezdik el zavarni, hanem inkább az, hogy miért nem terem jobban az ige az életemben gyümölcsöt? Van is, aki erre úgy reagál, hogy akkor ez az egész nem is igaz. De az, aki nem hagyja annyiban, eljut oda, hogy a szívemben van az oka annak, hogy nem terem a mag. Erről beszél ez a példázat, s azokhoz szól, akik ezzel küszködnek.

Nem tudunk most részleteiben belemenni, hogy egyik, vagy másik talaj mit jelent, de azt láthatjuk, hogy mindegyik probléma másként oldható meg. A letaposott talajt fel kell szántani, a köveket ki kell ásni, a gyomokat ki kell kapálni. Az egyik gyorsan megy, a másik lassan. A gyomokkal gyorsan lehet végezni, de gyorsan vissza is nőnek. A köveket nehéz kiásni, de nem nőnek vissza. A problémáink a szívünkben különböző természetűek lehetnek, de a megoldás mindegyikre hasonló lehet: a Krisztus előtti csendesség. Ha nap, mint nap lecsendesedem előtte, az segít, hogy a gyomok – az élet gondjai, vagy örömei – ne fojtsák meg bennem Isten szavát. Ha rendszeresen figyelek rá, akkor felpuhulnak a szívem megkeményedett részei, mint a letaposott talaj a szántástól. S ahogy haladok előre a vele való kapcsolatban, Ő rámutat a rejtett kövekre a szívemben és segít kiásni azokat.

Krisztus példázata azért hangzik el, hogy a szívünk ne maradjon, kemény, sziklás és gyomos, ahol az Ő szavának nincs gyümölcse.

Elcsendesedve arra próbáljunk most választ találni Isten előtt magunkban: Nekem vajon mi a legnagyobb problémám, ami miatt nem teremhet több gyümölcsöt bennem Isten igéje: kemény a szívem, s leperog rólam az ige? Vagy a hétköznapi gondok, örömeim gyomnövényként megfojtják a megindult igét? Vagy nem tud elég mélyre hatolni a szívemben lévő nagy kövek miatt?

Mk 5,21-34

Mennyi jut nekem az életből? (2013. szept. 30.)

Biztosan sokan ismeritek a viccet, a cigányprímásról, aki hajnalban, az éjszakai fellépés után osztja a gázsit a zenészeknek: Egyik kapja a kis pénzecskéjét a másik után. Megszólal a brácsás: Gazsi bátyám, hát nekem nem jár? Mire a prímás: Járt jár, csak nem jut.

Mi jut nekem az életből? Ez a beteg asszony úgy gondolta, hogy nem túl sok: valamennyi, amit le tud csípni magának. Egy titkos érintés a ruhán. De neki ennyi is elég lesz. És úgy tűnik, hogy valóban így is van: Jézusnak állandóan valami fontos dolga van – most épp egy haldoklóhoz siet – és a gyógyuláshoz tényleg elég is volt ez a titkos érintés.

De Jézus másként gondolja. Szerinte ennek az asszonynak nem csak ennyi jár, és ezért nem is hagyja, hogy csak ennyi jusson. Megáll, hogy megtalálja azt, aki titokban megérintette Őt. Nem azért mert loptak az erejéből. Ez lehetetlen. Azért áll meg mert ennek az asszonynak a testi baja mellett a lelkét is meg kell gyógyítani. Az pedig csakis a személyes beszélgetésen keresztül lehetséges. El kell mondania, hogy mi a baja, és át kell élnie, hogy meghallgatják, és érdemben, gyógyító módon reagálnak rá. Csakis így gyógyulhat ki. A lelkünk és a testünk nem független egymástól. Egy ilyen hosszú testi betegség, és a sok hiábavaló kezelés miatti csalódás nyomot hagy az ember lelkén is. Ezért áll meg Jézus, hogy elbeszélgessen vele, miközben a kislány, akihez hívták a halálán van.

Fontos tudnunk azt, hogy Krisztus nekünk is az élet teljességét akarja ajándékozni. Lehet, hogy köztetek is vannak, akik úgy gondolják, hogy azzal kell megelégednünk, ami jut, különben csak állandó csalódásoknak leszünk kitéve. Nem én vagyok a legszebb, a legokosabb, a legviccesebb, nem az én családom a legjobb: ennyi jut, ennyivel kell megelégednem. Az valóban fontos, hogy meg tudjak békélni külső és belső adottságaimmal, anyagi helyzetünkkel, de az rossz, ha ebből a saját fontosságomra, értékességemre nézve vonok le következtetéseket. Krisztus akkor is az élet teljességét akarja és tudja ajándékozni nekem, ha se a legszebb, se a legokosabb se a leggazdagabb nem én vagyok, és a családom is kripli. Mert nem csak ezeken keresztül élhetem meg a saját értékemet.

Megélhetem azon keresztül is, hogy megértem: Istennek milyen fontos vagyok. Nem csupán az értelmemmel – akkor csupán üres frázis marad –, hanem a szívemmel is.

Csendesedjünk el, és próbáljuk magunkat ebbe a helyzetbe beleélni: Jézus egy haldoklóhoz siet, de megáll, hogy veled beszélgesen, és teljes figyelmével hallgat meg. Nem siettet, sőt kérdéseivel segíti, hogy igazán meg tud fogalmazni azt, ami benned van. Éld át, hogy milyen végtelenül fontos vagy neki! Ha gondolod, beszéljete meg egy későbbi találkozót, amikor beszélgethettek!

Miklós Attila
iskola lelkész